

DRUMUL NOSTRU SPRE UNITATEA CREȘTINILOR

Comisia de Ecumenism
decembrie 2009 – Nr. 33

FEDERAȚIA CONFERINȚA ROMÂNĂ A SUPERIOARELOR MAJORE
400246-CLUJ NAPOCA, str. Maramureșului nr. 23, Telefax: 0040-264-435096
secretariatCRSM@clicknet.ro

Doamne Dumnezeule

dăruiește-ne nouă Spiritul Tău de iubire
pentru ca împreună cu Tine
să putem șterge lacrimile
de tristețe, de suferință și de neputință.

Tu care ai venit prin Isus Cristos
pentru a împărtăși suferințele lumii,
ajută-ne să Te urmăm
în combaterea răului
și condamnarea nedreptății.

Ajută-ne ca în Bisericile noastre
să dăm dovadă
de preocupare unii pentru alții
și de atenție față de toate ființele umane,
pentru ca Isus să fie revelat
prin slujirea noastră
făcută cu dragoste. Amin.

LUPTA SPIRITUALĂ ȘI UNITATEA BISERICII

Dialogul ecumenic creștin a făcut un nou pas în căutarea și aprofundarea aspectelor care ne unesc. **Un punct comun în viața creștinilor**, indiferent de confesiunea lor, **este lupta spirituală**. Aceasta a fost tema celei de-a XVII-a Conferințe Ecumenice Internaționale de la Bose, „o luptă neîntreruptă între forțele binelui și răului, care nu au fost niciodată atât de puternice ca astăzi”, după cum afirma Patriarhul Kiril al Moscovei și al întregii Rusii în mesajul său adresat participanților.

Iar priorul (superiorul) comunității monastice de la Bose, Enzo Bianchi a sintetizat astfel: „Atât în viața particulară cât și în societate, suntem bombardați de multe ispite care ne îndepărtează de relația noastră cu Domnul. Această luptă spirituală are loc în inima fiecărui om”. „Este arta luptei împotriva gândurilor rele, după cum definește tradiția acele imagini, impulsuri, înclinări negative care tulbură mintea, distrăgând-o de la Dumnezeu și împingând-o spre păcat”.

Un ecou deosebit a avut intervenția Mitropolitului ortodox Georges de la Muntele Liban care a subliniat legătura între lupta spirituală și unitatea Bisericii, atât la nivel personal cât și eclezial. El a atras atenția asupra luptei creștinului împotriva tentației fanatismului, tribalismului, disprețului față de celălalt, dar, și asupra luptei Bisericii și Bisericilor împotriva Principelui acestei lumi, Satana.

Vă propun un fragment asupra căruia putem medita personal și comunitar :

„Lupta spirituală și unitatea Bisericii sunt un singur lucru. Lupta fiecăruia și a tuturor bisericilor pentru Biserica lui Dumnezeu. Lupta cu ajutorul Cuvântului

mântuitor și a sfințeniei vieții. Sfințenia și unitatea sunt un singur lucru.

Comunitatea monastică de la BOSE, Italia

Preocuparea unică pentru unitate produce un discurs teologic [...] în timp ce lupta spirituală apropie unitatea de profunzimea sa, care este viața în Cristos, [...] modul nostru de a locui cu Tatăl, cu Fiul și cu Spiritul Sfânt”.

Sf. Părinte Papa Benedict al XVI-lea a urmărit cu interes lucrările acestui simpozion de spiritualitate ortodoxă exprimându-și speranța ca această „întâlnire fraternă” să aducă o înnoită conștientizare a valorii luptei spirituale ca o consecință a iubirii lui Cristos.

Sr. Felicia Ghiorghieș, OA

Quanta est nobis via? (II)

**Conciliul Vatican II :
nu o Biserică nouă, ci o Biserică reînnoită**

Ecumenismul - expresie a dinamicii escatologice a Bisericii

Odată cu Conciliul Vatican II începe cu adevărat ceva nou, dar nu pentru că s-ar naște o nouă Biserică, ci pentru că începe un nou mod de a gândi Biserica. În sfârșit este îndepărtată viziunea restrânsă a Bisericii posttridentine și a Contrareforme pentru o reînnoire la tradiția biblică, patristică și medievală, ce a permis o nouă și mai clară înțelegere a naturii Bisericii. Modelul Bisericii socio-juridice, văzută ca o „societate perfectă”, se schimbă total. Conciliul a înțeles Biserica ca în mișcare, adică poporul lui Dumnezeu pe cale (LG 2 sfârșit; 8; 9; 48-51; UR 2 sfârșit). Cu alte cuvinte, Conciliul a dat o nouă valoare dimensiunii escatologice a Bisericii, arătând că aceasta din urmă nu este o

realitate statică, ci una dinamică, ea este poporul lui Dumnezeu pelerin între „deja” dar „încă nu”. Conciliul a integrat mișcarea ecumenică care, prin inspirația Duhului Sfânt, își propune restabilirea unității tuturor creștinilor (UR 1) în această dinamică escatologică. Unitatea tuturor creștinilor este parte integrantă a activităților pastorale ale Bisericii, nu este un appendice sau o opțiune liberă. În această perspectivă, misiunea Bisericii este strâns legată de ecumenism.

Ecumenism și misiune

Misiunea este un fenomen escatologic datorită căruia Biserica asumă patrimoniul cultural al popoarelor, îl purifică și îl îmbogățește, îmbogățindu-se astfel și pe ea însăși și atingând plinătatea catolicității [universalității] (AG 1s; 9 e.a.). În același fel, în mișcarea ecumenică, Biserica participă la un schimb de daruri cu Bisericile separate (UUS 28; 57), le îmbogățește și în același timp primește darurile lor, le duce la plinătatea catolicității lor, realizând astfel plinătatea propriei catolicități (UR 4). Misiune și ecumenism sunt două forme ale drumului escatologic și ale dinamicii escatologice a Bisericii. Ecumenism și misiune sunt ca doi gemeni, susține cardinalul Kasper.

Biserica va fi ceea ce este

Conciliul a adus o nouă și mai clară înțelegere a naturii Bisericii prin recunoșterea esenței dimensiunii escatologice a Bisericii. De fapt, *escaton* nu se referă la o realitate viitoare situată în afara istoriei : cu Isus Cristos și cu revărsarea Duhului Sfânt el a intrat în mod definitiv în istorie și este prezent în Biserică. Biserica însăși este un fenomen escatologic; unitatea, caracteristica sa esențială, nu este deci o țintă situată într-un viitor îndepărtat, și cu atât mai mult ea nu poate fi doar o țintă escatologică; Biserica este deja „*Una Sancta Ecclesia*” (UR 4, UUS 11-14) : drumul ecumenic nu este o călătorie spre necunoscut. Biserica va fi de-a lungul istoriei ceea ce este, ceea ce a fost mereu și ceea ce va fi întotdeauna. Ea se află în călătorie pentru a-și realiza pe deplin și concret natura în viață. Acestea fiind spuse, mișcarea ecumenică nu aruncă nimic din ceea ce până acum a fost prețios și important pentru Biserică în istorie; ea rămâne fidelă adevărului recunoscut și definit ca atare de-a lungul

istoriei ei și nu adaugă nimic nou. Mișcarea ecumenică, și scopul pe care și-l propune, adică unitatea deplină a discipolilor lui Cristos, rămân înscrise în Tradiție.

Ecumenism și Tradiție

Tradiția, în spiritul celor doi mari precursori ai Conciliului, J. A. Möhler și J. H. Newman, nu este o entitate pietrificată; este o tradiție vie. Este un eveniment al Duhului Sfânt care conduce Biserica la întreg adevărul, așa cum a promis Domnul (In 16,13), descoperindu-ne fără încetare Evanghelia, care ne-a fost transmisă o dată pentru totdeauna, și făcându-ne să progresăm în înțelegerea adevărului revelat o dată pentru totdeauna (DV 8; cfr. DS 3020). După părerea episcopului martir Irineu din Lion, Duhul lui Dumnezeu menține tânăr și proaspăt patrimoniul apostolic care ni s-a transmis o dată pentru totdeauna.

Ecumenism spiritual

În acest sens, mișcarea ecumenică este un fenomen carismatic, este o „acțiune a Duhului Sfânt”. Biserica, de fapt, nu are doar o dimensiune instituțională, ci - așa cum a subliniat Conciliul - și o dimensiune carismatică (LG 4; 7; 12; 49; AA 3 AG 4; 29). Ecumenismul este deci un nou început, inspirat și condus de Duhul lui Dumnezeu (UR 1; 4). Duhul Sfânt, sufletul Bisericii (LG 7), oferă unitatea și diversitatea darurilor și slujirilor (LG 7; UR 2). Conciliul a putut afirma că ecumenismul spiritual este inima ecumenismului. Ecumenismul spiritual înseamnă convertirea interioară, reînnoire a spiritului, sfințirea personală a vieții, iubire, abnegație, umilință, răbdare, dar și reînnoire și reformă a Bisericii. Și înainte de toate, inima mișcării ecumenice este rugăciunea. (UR 5-8; UUS 15u; 21-27).

Întrucât este o mișcare spirituală, mișcarea ecumenică nu deșază Tradiția. Dimpotrivă, ea propune o nouă și mai profundă înțelegere a Tradiției transmise o dată pentru totdeauna; datorită ei se deschide drumul unor noi Rusalii, prevestite de Ioan al XXIII-lea în discursul de deschidere al Conciliului; cu el se pregătește o nouă fizionomie istorică a Bisericii, nu o nouă Biserică, ci o Biserică reînnoită și îmbogățită spiritual. Cu misiunea, ecumenismul este calea de parcurs a Bisericii în sec. XXI și în mileniul III.

În această perspectivă escatologică și spirituală, scopul ecumenismului nu poate fi conceput ca o simplă reîntoarcere a celorlalți în sânul Bisericii catolice. Ținta unității depline poate fi atinsă numai prin angajarea animată de Duhul lui Dumnezeu și convertirea tuturor spre unicul cap al Bisericii, Isus Cristos. În măsura în care suntem uniți cu Cristos, vom fi uniți între noi și vom realiza în mod concret și în toată plinătatea, catolicitatea proprie Bisericii. Acest obiectiv a fost definit teologic de ...

... Conciliu ca unitate-comuniune.

Ecumenism sau eclesiologia comuniunii, Decretul asupra ecumenismului, consideră Bisericile și Comunitățile ecleziale separate nu ca entități ce au conservat un rest de elemente, de consistență diferită după împrejurări, ci ca pe entități integrale, ce pun în lumină aceste elemente în interiorul concepției lor eclesiologice globale. Acest lucru se realizează datorită conceptului de „*communio*”. Cu această noțiune, prezentă în Biblie și utilizată de Biserica primitivă, Conciliul definește misterul cel mai profund al Bisericii, care reprezintă imaginea comuniunii trinitare, asemenea icoanei Sfintei Treimi (LG 4; UR 2).

Comuniunea deplină nu înseamnă Uniformitate, ci unitate în diversitate, și diversitate în unitate. În interiorul Bisericii aceasta este pusă pentru o legitimă diversitate de mentalități, obiceiuri, rituri, reguli canonice, de teologie și spiritualitate (LG 13; UR 4; 16). Mai putem spune că esența unității concepută ca și comuniune este catolicitatea [universalitatea] în semnificația sa originală care nu este confesională ci calitativă; ea arată realizarea tuturor darurilor pe care Bisericile particulare și confesionale pot să le aducă.

Contribuția adusă de „*Unitatis redintegratio*” la soluționarea problemei ecumenice constă în deosebirea între comuniunea deplină și comuniunea care încă nu este deplină (UR 3). Din această deosebire derivă faptul că ecumenismul nu tinde să creeze asociații, ci să realizeze o comuniune, ceea ce nu înseamnă nici absorbire reciprocă, nici fuziune. Această formulare a problemei ecumenice este contribuția teologică cea mai importantă adusă de Conciliu în ce privește cheștiunea ecumenică.

. . . însă nu fără dificultăți

Acest mod nou de a privi Biserica nu s-a născut peste noapte, ci a necesitat un drum de aprofundare atât biblică cât și patristică, de confruntare cu alte teologii sau școli. Aș dori să-l citez ca exemplu pe părintele Yves-Marie Congar (1904-1995)¹. El însuși scrie în *Mon journal du Concile*, o operă postumă publicată în 2002 : „Am lucrat mult pentru a pregăti Conciliul, am elaborat, am făcut cunoscute ideile pe care Conciliul le-a consacrat.” Însă Părintele Congar, înainte de a fi valorizat de papa Ioan XXIII, a avut de suferit o serie de neplăceri atât din partea confrăților dominicani, cât și din partea Sfântului Oficiu care l-a constrâns chiar să abandoneze învățământul. Teologia sa, mult influențată de școala din Thübingen, în mod deosebit de către J. A. Möhler și de scrierile teologilor ortodocși precum Chomjakov, Soloviev și Bulgakov, l-a făcut să realizeze că Biserica nu este doar o instituție, ci, înainte de toate, viață și comunitate plină de Duhul Sfânt. El și-a dat seama că Tradiția este mult mai bogată decât îngusta și împietrită teologie ce se preda în școli. Toate acestea nu au fost doar greutăți, ci și umiliri.

Acest citat este doar un exemplu care dovedește efortul pentru aprofundarea înțelegerii naturii Bisericii, o înțelegere pe care Conciliul Vatican II a voit să o actualizeze astfel încât Biserica să devină tot mai mult ea însăși, o comunitate care crede tot mai mult în Cristos și dorește cu ardoarea evangheliei mântuirea omenirii.

Ne dăm seama că dincolo de dificultățile și obstacolele pe care le întâlnim pe drumul nostru, în nici un mod nu putem să ne închidem în fața apelurilor Duhului Sfânt, care îi orientează pe toți creștinii spre unitatea deplină și vizibilă. Este vorba de unul dintre imperativele carității care trebuie primit fără compromisuri. Ecumenismul nu este doar o chestiune internă a Comunităților creștine. El privește iubirea pe care Dumnezeu o dăruiește prin Isus Cristos omenirii întregi, iar a împiedica această iubire înseamnă o jignire

¹ Cf. W. Kasper, *La teologia ecumenica di Yves-Marie Congar*, conferita ținută la Institutul catolic din Toulouse pe 26 aprilie 2004, cu ocazia celebrării centenarului nașterii teologului dominican.

adusă Lui și planului său de a aduna toate în Cristos (UUS 99).

P. Pianezze Celeste, AA

Tradus din italiană: Sr. Dogaru Monica, SRI

LA IZVORUL NOSTRU COMUN

Părinții Apostolici

Clement Romanul, *Scrisoarea întâi către corinteni.*

Îndemn pentru unitate.

1. Unitatea în primele comunități creștine.

Tema unității este prezentă în preocupările primilor Părinți ai Bisericii și reprezintă un ideal al primelor comunități creștine.

Autorii creștini care scriu în perioada de la sfârșitul primului secol și prima jumătate a secolului al doilea, exprimă în scrierile lor cu multă claritate faptul că unitatea în credință este Cristos însuși, Cel care ne leagă de Biserica Sa.

Scrierile lor sunt fundamentale, pentru că ne ajută să parcurgem secolele trecute și să fim prezenți la nașterea erei creștine, pentru a recepta și azi mesajul transmis de Apostoli în toate colțurile lumii: „Isus din Nazaret a înviat. El este viu”.

Acest mesaj răzbate din scrisorile pline de patos ale lui **Clement Romanul**, **Ignațiu din Antiohia** sau **Policarp din Smirna**, Părinți ai Bisericii denumiți „Apostolici”, pentru că au trăit în timpul cel mai apropiat Apostolilor și i-au cunoscut pe unii dintre ei, sau pe unii dintre discipolii lor imediați. Ei scriu cu simplitate pentru că se adresează fraților în credință. Se bazează pe Scriptură, Cuvântul lui Dumnezeu, pe care ceilalți sunt obișnuiți să-L asculte.

Reflecțiile lor se inspiră din experiența de zi cu zi. Chiar dacă nu găsim în scrierile lor o teologie creștină sistematică, ei pun accentul pe mărturia de viață, necesară pentru a-L înțelege pe Cristos. De fapt, teologia nu se poate separa de o credință vie care să determine evanghelice.

Teologia trăită și propusă de Părinții Apostolici este aceea de a-L simți pe Cristos și a-L mărturisi prin credință vie, conștienți pe deplin că Biserica acționează pe pământ legată de Cristos din cer.

Scrierile lor constituie cel dintâi patrimoniu al tradiției, la care vor recurge Părinții de mai târziu, atunci când vor defini dogmele Bisericii. Ne gândim la Sfântul Vasile cel Mare, care în tratatul *De Spiritu Sancto* (29,72) face aluzie la doxologia trinitară a lui Clement Romanul pentru a demonstra, împotriva arienilor, că principiul Sfintei Treimi se trăia chiar de la începutul creștinismului, că Sfânta Treime era aceea care inspira viața comunității - Biserica -, și a fiecărui credincios.

Îndemnul lor constant este de a fi supuși atât episcopului, cât și unii altora, având ca model desăvârșit pe Fiul, care, devenind om s-a supus Tatălui, iar apoi pe Apostoli, care s-au supus lui Isus Cristos, Tatălui și Spiritului Sfânt. Iată exigența de a actualiza în comunități și în viața creștinului, unitatea divină și totodată trinitatea.

2. Scrisoarea întâi către corinteni a Sfântului Clement Romanul.

Scrisoarea „Bisericii din Roma” către „Biserica din Corint”, după cum Clement se adresează corintenilor în salutul de la începutul epistolei, este prima scriere creștină (în afara cărților Noului Testament), și care datează din anii 95/97, pe când trăia încă apostolul Ioan. Este unul dintre puținele documente care ne permit să cunoaștem cum a trăit o comunitate creștină viața cotidiană, la sfârșitul primului secol.

Scrisoarea nu dezvăluie numele autorului, dar știm cu certitudine că el este Clement, al treilea episcop al Romei după Apostoli, și că pontificatul său a durat între anii 92-101. Irineu din Lyon precizează despre Clement în *Adversus haereses* (III, 3,3) că acesta a fost succesorul lui Lin și Anaclet, și că i-ar fi văzut pe Apostolii Petru și Pavel, a căror predicare răsuna încă în urechile lui.

Scrisoarea revelează **sufletul de păstor și calitățile de mediator** prin excelență ale lui Clement, care caută să convingă, să purifice conștiințele, pentru a judeca faptele în lumina credinței mărturisite și a exemplului lui Cristos, pe care însuși Dumnezeu Tatăl L-a trimis.

Ca și **conducător**, Clement consideră că structurile trebuie să fie în slujba „armoniei” - noțiune stoică -, după exemplul Creatorului: Tatăl l-a trimis pe Fiul său în lume pentru a revela legea supremă a dăruirii totale, a slujirii până la limita maximă. Și aceasta este armonia carității pe care Clement a știut să o restabilească, în pacea regăsită.

De multe ori, comunitățile își scriau prin mesageri iar episcopii întrețineau o corespondență între ei și cu comunitățile, pentru a întări și a asigura **unitatea în interior**, în jurul episcopului și al miniștrilor stabiliți, apoi în **exterior** cu alte comunități, născute din aceleași Rusalii.

Se dorea **unitatea în comportament**, în **buna înțelegere** și în **caritate**. Scrisoarea lui Clement demască răutatea geloziei și a invidiei și este plină de îndemnuri de a urma exemplele de umilință și de ascultare ale dreptilor și ale Patriarhilor din Vechiul Testament: Iov, Moise, David etc.

Se căuta **unitatea în învățătură și dreapta credință**, atunci când începeau să se manifeste „falșii profeți”, pentru a încuraja fidelitatea față de mesajul transmis de Apostoli. Clement scrie în epistola sa:

„Apostolii ne-au vestit Evanghelia primită de la Domnul Isus Cristos, iar Isus Cristos a fost trimis de Dumnezeu. Cristos, dar, a fost trimis de Dumnezeu, iar Apostolii de Cristos. Amândouă s-au făcut în bună rânduială, din voința lui Dumnezeu” (42,2).

Se manifesta și se afirma **solidaritatea** între comunități mai ales în timpul persecuțiilor din partea Imperiului, dar și atunci când anumite dificultăți, tensiuni sau conflicte puneau la încercare o comunitate.

Un astfel de **conflict** a izbucnit prin anul 96 în Biserica din Corint.

Aflând despre revolta unor preoți tineri care i-au destituit pe preoții vârstnici din Corint, și care a produs dezordine în comunitate, și chiar scandal pentru păgâni, Clement intervine printr-o **scrisoare-omilie** trimisă corintenilor, nu cu autoritate, ci în virtutea comuniunii care exista între Roma și celelalte comunități, pentru a face să se audă „vocea păcii”.

Episcopul Romei se adresează corintenilor ca și cum i-ar avea în fața ochilor. Argumentele pe care le aduce în **scopul restabilirii păcii și armoniei în comunitate**, ating problemele în profunzime și în esența lor,

ridicându-se de la particular la o realitate spirituală universală.

Clement demonstrează cu exemple din Biblie (VT) că unitatea este voită de Dumnezeu: istoria și revelația dezvăluie progresiv misterul lui Dumnezeu și pun în evidență **unicul plan de mântuire**: un plan unic, pentru că Dumnezeu este Unul, și un plan universal, pentru că el cuprinde creația întregă și timpul în totalitate, deschis încă de la începuturi spre *agapè*/iubire (dragoste). Scrie Clement:

„Să ne unim binecuvântării Sale și să vedem care sunt căile binecuvântării. Să desfășurăm înaintea minții noastre cele petrecute de la începuturi” (30,1). „Toate generațiile, de la Adam și până astăzi, au trecut, dar cei care, potrivit harului lui Dumnezeu, au fost desăvârșiți în dragoste, au loc între binecredincioșii sfinți, care se vor arăta la venirea împărăției lui Cristos” (50,3).

Chiar și **universul creat** dezvăluie legea păcii și a armoniei prin care au fost create. Pentru a readuce pacea și unitatea în comunitate, Clement îi îndeamnă pe corinteni astfel:

„Cu privirile ațintite spre Tatăl și Creatorul întregii lumi, să ne alipim de mărețele și covârșitoarele Lui daruri și de binefacerile păcii. Să-L contemplăm cu mintea și să vedem cu ochii sufletului voia Sa îndelung răbdătoare față de orice creatură. Cerurile puse în mișcare prin conducerea Lui, se supun Lui în pace. Ziua și noaptea își continuă drumul poruncit de El, neîmpiedicându-se una pe alta. Soarele, luna și corurile de stele, potrivit poruncii Lui, își desfășoară mișcarea în armonie, fără să se abată de la hotarele ce li s-au pus. Pământul, rodind potrivit voinței Lui, dă, la timpuri potrivite, tot felul de hrană oamenilor, animalelor și tuturor viețuitoarelor, fără să se împotrivescă, sau să schimbe ceva din legile puse de El. Regiunile cele nedescoperite ale abisurilor și cele nepovestite ale adâncurilor se țin prin aceleași porunci... Oceanul cel fără de sfârșit pentru mintea oamenilor și lumile care se află dincolo de el, se conduc de aceleași legi ale Stăpânului. Anotimpurile..., vânturile..., își împlinesc la timpul lor slujirea. Izvoarele cele pururea curgătoare, create pentru desfătarea și sănătatea noastră, își dăruiesc oamenilor fără întrerupere sâmurile ca ei să viețuiască. Cele mai mici viețuitoare se adună unele cu altele în unire și pace. Marele Creator și Stăpânul universului a poruncit ca toate acestea să fie în pace și unire. A făcut bine tuturor creaturilor, dar mai presus de toate nouă, care căutăm

scăpare la îndurarea Lui, prin Domul nostru Isus Cristos” (19,3-20,1-11).

Ca remediu al orgoliului și al geloziei care au compromis armonia și unitatea în comunitate, Clement propune corintenilor, mai mult decât orice, să ia aminte la pilda pe care ne-a dat-o Cristos:

„Sceptrul măreției lui Dumnezeu, Domnul Isus Cristos, n-a venit cu zgomotul mândriei, nici al îngâmfwării, deși putea, ci smerindu-se...” (16,1-2).

Titlul care exprimă cel mai bine rolul și misiunea lui Cristos este cel de **Mediator**: prin El noi am fost chemați, aleși și mântuiți. Ofranda Sa liberă și perfectă, a trupului, a sângelui și a vieții Sale pentru frații Săi, noi oamenii, atât de prețioasă în ochii Tatălui (7,4), se rezumă într-un singur cuvânt: **agapè**. De aceea, Clement scrie:

„Cine poate tălmăci legătura dragostei lui Dumnezeu? Cine poate spune îndeajuns măreția frumuseții Lui? Înălțimea la care ne ridică dragostea e de nepovestit. Dragostea ne unește cu Dumnezeu... Dragostea le face pe toate în înțelegere; în dragoste s-au desivârșit toți aleșii lui Dumnezeu; fără dragoste nimic nu este bineplăcut lui Dumnezeu. Prin dragoste ne-a atras Stăpânul la Sine; pentru dragostea pe care o avea pentru noi, Isus Cristos, Domnul nostru, și-a dat, cu voia lui Dumnezeu, sângele Său pentru noi, trupul Său pentru trupul nostru, și sufletul Său pentru sufletele noastre” (49,2-6).

Meditând aceste fragmente din Scrisoarea întâi către corinteni, reținem câteva idei despre unitate, pe care Sfântul Clement Romanul le are la inimă:

- unitatea de credință în Dumnezeu, Unul și Treime;
- unicul plan de mântuire al lui Dumnezeu, pentru întreaga creație;
- concordia și armonia care conduc universul;
- dragostea care este însuși Cristos, în care își află împlinirea pacea și unitatea oamenilor.

Ce ne spune astăzi faptul că, pentru Clement Romanul, cheia unității este dragostea - *agapè*, adică Cristos?

Bibliografie:

- *I Padri Apostolici*, traduzione, introduzione e note a cura di A. Quaquarelli, Città Nuova, Roma 1991.
- *Les Évêques Apostoliques, Clément de Rome, Ignace d'Antioche, Polycarpe de Smyrne. Écrits présentés, traduits, annotés, guide thématique* par A.-G. Hamman, Migne, Paris 2000.
- *Scriverile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de D. Fecioru, EIBMBOR

Sr. Cecilia Flueraș, CMD

ȘTIRI ȘTIRI

- În perioada 9-12 septembrie a.c., la Mănăstirea Bose (I.) s-a desfășurat a XVII-a Conferință Ecumenică Internațională pe tema „Lupta spirituală în tradiția ortodoxă”, la care au participat teologi, profesori catolici, ortodocși și luterani. (v. p. 1)
- Aniversarea a 50 de ani de la nașterea Conferinței Bisericilor Europene (KEK) a avut loc la Lyon (Franța) în perioada 15-21 iulie 2009, în cea de-a XIII-a Adunare pe tema „**Chemați la o singură speranță în Cristos**”.

Cardinalul Barbarin, pastorul din Clermont și Arhiepiscopul ortodox Î.P.S. Athanasios

- Acest eveniment a însemnat pentru cele 126 de Biserici ortodoxe, protestante, anglicane și catolice-vechi membre, ocazia unui bilanț asupra trecutului și viitorului, cât privește ecumenismul. Pe lângă recunoșterea drumului făcut în acești ani pentru reconcilierea și pacea între Bisericile și popoarele europene, s-a evidențiat necesitatea de a porni din nou, atât în

acțiunea ecumenică pentru care trebuie regăsită „*idea ecumenică centrală pentru Europa*” (W Hubert), cât și prin serviciul acordat societății, pentru care a fost lansată ideea unei participări mai mari la KEK și din partea Bisericii catolice (Bartolomeu I). Cu acest scop s-a început un proces de revizuire complex ce va dura patru ani și va trebui să delimiteze o finalitate comună, o viziune și o serie de obiective strategice”, fără a fi scutită de o serioasă verificare a structurilor.

Ecumenismul între realitate și dorință

A trecut ceva timp de când Sinodul Bisericii Ortodoxe Române a interzis orice tip de celebrare liturgică cu caracter ecumenic. Comunicatul a fost primit cu o anumită durere din partea multor creștini fie catolici, fie ortodocși. Cu toate acestea toți cei care doresc cu sinceritate unitatea creștinilor au continuat să trăiască ecumenismul spiritual și nu puține sunt comunitățile religioase care în apostolatul lor trăiesc realitatea ecumenismului practic, descoperind în chipul celor pe care îi ajută prezența Domnului Cristos.

Maramureșul precum și partea de nord a Ardealului sunt zone unde încă mai există tensiuni evidente între credincioșii creștini ortodocși și catolici, unde problema patrimoniului bisericilor este actuală. Însă aceasta nu a descurajat persoanele consacrate care își desfășoară misiunea pe acest teritoriu.

Pe data de 31 octombrie s-au întâlnit la Sighetu Marmației în comunitatea Surorilor Benedictine de Caritate călugări și călugărițe din diecezele Satu Mare și Baia Mare pentru o zi de reflecție și împărtășire. Această întâlnire a dat oportunitatea de a continua cu mai mult entuziasm misiunea lor în spiritul iubirii și al Evangheliei.

Întrebată fiind cum trăiesc ecumenismul vizavi de poziția actuală a Bisericii Ortodoxe, Sora Giudita (Surorile Benedictine de caritate din Sighetu Marmației) a spus că după spiritualitatea lor ele pun accent pe iubirea față de aproapele, eliminând orice formă de discriminare, deoarece importantă este persoana, ființa umană și nu apartenența ei la o anumită confesiune religioasă. Răspunzând aceleiași întrebări Pr. Filippo (Frații capucini, din aceeași localitate) a afirmat că frații lucrează în favoarea celor mici, a celor slabi, fără discriminări fiindcă toți suntem fiii lui Dumnezeu și fiecare om este fratele nostru. Sora Teodorina, din

comunitatea Surorile Maicii Domnului de pe același teritoriu, a spus că în apostolatul lor lucrează pentru răspândirea valorilor creștine universale, fără a ține cont de apartenența religioasă a persoanelor cu care intră în contact, căci conform carismei lor ele se străduiesc să-l primească pe Cristos în viața lor pentru a-l dăruia altora. Tot în spiritul ecumenismului practic și al reconcilierii Surorile lui Isus Răscumpărătorul de puțin timp își desfășoară misiunea în Bârsana (MM) în mijlocul copiilor, a tinerilor și a persoanelor de vârstă a treia, pentru a recompune unitatea în Cristos.

Duhul Sfânt care este călăuză și martor de-a lungul istoriei Bisericii va indica noi drumuri ecumenice pentru a conduce pe toți cei ce cred în Cristos la unitatea deplină. Să-l invocăm cu încredere, fiindcă „cine are răbdare obține totul” (sf. Tereza de Avila).

Sr. Monica Dogaru , SIR

ECUMENISMUL SPIRITUAL

A apărut în luna iunie 2009, în limba română, cartea „*Ecumenismul spiritual*”, *Linii-ghid pentru actualizarea sa*, scrisă de cardinalul Walter Kasper, președintele Consiliului Pontifical pentru Promovarea Unității Creștinilor. Cartea a fost tradusă și tipărită de Misionarii Cuvântului Divin din Traian (Jud. Neamț).

Cardinalul Kasper, anunțând *Vademecum*-ul, când a apărut pentru prima dată în 2006, a spus: „Ne aflăm la începutul unui nou ecumenism, profund conectat cu o nouă evanghelizare, care nu va crea o nouă Biserică, ci o Biserică profund reînnoită spiritual, capabilă să depășească diviziunile din trecut”. Cardinalul a adăugat că în timp ce dialogul teologic continuă la nivel internațional - ecumenismul "oficial" - există de asemenea o tot mai mare "rețea ecumenică spirituală, care este poate mai importantă și mai promițătoare decât acesta". În acest context, a spus el, *Vademecum*-ul va fi de o importanță cheie.

„*Ecumenismul spiritual*” oferă sugestii practice pentru a actualiza și a întări acel ecumenism spiritual care constituie centrul oricărui efort de a-i aduna din nou împreună pe

creștinii separați. [...] Scopul central al acestei cărți constă în a aplica învățătura, directivele și normele documentelor amintite la sfera ecumenismului spiritual. Sugestiile pastorale pe care le oferă reies din amplitudinea *corpus* al învățăturii Bisericii cu privire la promovarea unității creștinilor. *Vademecum* se adresează tuturor aceluia care doresc restabilirea unității creștinilor. În mod particular, poate fi util celor ce au responsabilitatea pentru promovarea unității creștinilor la diferite niveluri ale vieții Bisericii”

(Prefață).

Pr. Celeste Pianezze, AA

Depozit: Misionarii Cuvântului Divin
Str. Calea Romanului 28, RO-617398 TRAIAN
Tel. 233-735370 E-mail: verbitraian@yahoo.com

Comisia de Ecumenism vă dorește un

CRĂCIUN FERICIT

Hans Memling (1435-1494), Nașterea lui Cristos / Köln

și un

AN NOU BINECUVÂNTAT

COMISIA DE ECUMENISM:

Sr. Crucița Lupa CMD, Sr. Felicia Ghiorhieș OA,
Sr. Marie-Anne Mathieu SDC, Sr. Magdalena Hârba SVP,
Sr. Monica Dogaru SIR, P. Celeste Pianezze AA